

Svenska Jägareförbundet

ÅTERRAPPORTERING ALLMÄNNA UPPDRAGET 2012

INNEHÅLL

Inledning	4
1. Verksamhet	6
Ekonomisk redovisning	9
1.1 Verksamhetsområde övergripande information	10
1.2 Verksamhetsområde praktisk jakt och viltförvaltning	17
1.3 Verksamhetsområde viltövervakning	25
1.4 Verksamhetsområde älgförvaltning	28
1.5 Verksamhetsområde vilt och trafik	30
1.6 Verksamhetsområde yrkesmässig utbildning	33
UNDERSKRIFTER	34

Bilagor

1. Revisionsberättelse
2. Jämställdhetsplan
4. Rapport mårhundprojektet
5. Kort om jakt, skydds jakt och populationsutveckling för gäss, tranor och svanar
6. Världens vilt

INLEDNING

1938 -2012

Sveriges jägare betalar sedan 1938 in en årlig avgift, den så kallade jakt-kortsavgiften. Avgifterna bildar viltvårdsfonden som förvaltas av Kammarkollegiet och det är regeringen som beslutar om hur medlen i fonden ska disponeras.

Svenska Jägareförbundet är en organisation som bildades för snart 200 år sedan och är en av de absolut äldsta naturorganisationerna i landet. Det bildades i huvudsak för att skydda då hotade djurarter i landet.

Jägareförbundet innehar, och redovisar här, det så kallade allmänna uppdraget. Uppdraget går tillbaka ända till 1938 och har sedan dess beslutats av riksdagen även under 1951 och senast år 2000. Innehållet i dagens uppdrag är av riksdag och regering sammanfattat till ett ansvar att leda delar av den praktiska jakten och viltvården.

Redan från starten var ett av syftena att med välutbildad personal med spridning över landet föra ut kunskap och förbättra jaktlig samverkan. Det är också kostnader för avlönad personal samt verksamhet som redovisas som allmänt uppdrag.

Jägareförbundet är ingen myndighet. Detta faktum framgår i de utredningar som gjorts genom åren, till exempel SOU 1997:91 "Om Jaktens Villkor", men även i den särskilda precisering av det allmänna uppdraget som regeringens utredare Madeleine Emmervall gjorde 2004. Förbundet har heller inga möjligheter att fatta bindande beslut annat än inom och för den egna organisationen.

Sveriges jägare betalar - också sedan 1938 - in en årlig avgift, den så kallade jaktkortsavgiften. Avgifterna bildar viltvårdsfonden som förvaltas av Kammarkollegiet och det är regeringen som beslutar om hur medlen i fonden ska disponeras.

Ur denna fond erhåller Jägareförbundet, men även andra organisationer, medel till verksamhet. Även Naturvårdsverket får en del av pengarna från fonden som till största delen används för att stödja relaterad forskning. Tillsammans med utskicket för betalning av jaktkortet för jaktåret 2012/2013 redovisades också hur fondens pengar fördelas. Bidraget till Jägareförbundet har av statskontoret konstaterats vara ett allmänt verksamhetsbidrag av samma typ som till andra frivilligorganisationer.

Genom uppdraget har man lyckats koppla ihop en folkrörelse med den statliga viltförvaltningen, som under 75 år framgångsrikt byggts upp på ett sätt som vi ur ett globalt perspektiv kan vara mer än stolta över.

SVENSKA JÄGAREFÖRBUNDETS ORGANISATION

Svenska Jägareförbundets organisation består av 22 till förbundet anslutna länsjaktvårdsföreningar och på lokalplanet av 358 jaktvårdskretsar. Förbundet, länsjaktvårdsföreningarna och jaktvårdskretsarna är självständiga juridiska personer med egen styrelse och årsstämma.

Förbundet hade vid medlemsårets slut, den 30/6 2012, cirka 176 000 medlemmar och man kan räkna med minst 4 000 förtroendevalda på olika poster i organisationen. Förbundet har cirka 110 personer anställda. Förbundet är en bred folkrörelse med medlemmar, förtroendevalda och personal över hela landet.

Jägareförbundets styrelse består av ordföranden, nio ledamöter och en representant för arbetstagarna. Årsstämman utser på sedvanligt sätt styrelse revisorer, två ordinarie och två suppleanter, varav en ordinarie och en suppleant ska vara auktoriserad.

MODELL FÖR BERÄKNING AV KOSTNADERNA

I regeringens beslut om precisering av det allmänna uppdraget finns, förutom ett antal generella villkor, angivet att verksamheten ska genomföras och redovisas inom ett antal verksamhetsområden. Till dessa verksamhetsområden finns också kopplat ekonomiska ramar.

Sedan 2005 har Jägareförbundet arbetat för att anpassa och utveckla den tidredovisning som ligger till grund för beräkningarna av kostnader och intäkter för det allmänna uppdraget.

Ekonomisystemet särskiljer intäkter och kostnader för det allmänna uppdraget från Jägareförbundets övriga intäkter och kostnader. Vidare specificeras såväl arbetad tid som övriga kostnader per verksamhetsområde.

1. VERKSAMHET

Det allmänna uppdraget

Leda de delar av jakten och viltvården som framgår av denna bilaga, i syfte att bidra till att i bilagan angivna mål samt riksdagens mål för viltvård och viltförvaltning uppfylls.

Generella mål

- Beslutade mål inom verksamhetsområdena för det allmänna uppdraget är uppfyllda.
- Andelen kvinnor ökar såväl i jägarkåren som i ledande positioner på alla nivåer inom förbundet.
- Viltvården ska bedrivas på ett sådant sätt att den biologiska mångfalden upprätthålls och gynnas.

Generella återrapporteringskrav

Jägareförbundet ska:

- Redovisa en analys av i vilken utsträckning förbundet bidragit till att uppfylla målen för det allmänna uppdraget.
- Redovisa en analys av förbundets arbete med jämställdhet.
- Presentera det allmänna uppdragets ekonomiska redovisning, skild från förbundets övriga ekonomi. Den ekonomiska redovisningen ska specificeras per verksamhetsområde om inget annat anges. En jämförelse ska göras med föregående år per verksamhetsområde.
- Redovisa hur medlen nyttjas inom varje verksamhetsområde.
- Tillse att den ekonomiska redovisningen är styrkt av revisor.
- Tillse att en kopia av revisionsberättelsen bifogas återrapporteringen av uppdraget.

Särskilt prioriterade områden i beslutet om bidrag ur Viltvårdsfonden för 2012

- Stöd till en ny ekosystembaserad adaptiv förvaltning av älg.
- Arbete med att stärka den lokalt baserade förvaltningen av vildvin.
- Information om tillvaratagande av kött från vildsvin och björn samt vikten av trikinprovtagning vid tillvaratagande av dessa djur.
- Tillhandahållande av välutbildade eftersöksekipage.
- Ökat övningskytte i syfte att minska antalet skadeskjutningar.
- Arbete för en god etik vid all jakt med hund.

Genomförda åtgärder med anledning av den särskilda prioriteringen redovisas under respektive verksamhetsområde.

FOTO: LOUISE GÄRDFALK

Ett generellt mål är att andelen kvinnor ökar såväl i jägarkåren som i ledande positioner på alla nivåer inom Svenska Jägareförbundet.

Jägareförbundets arbete inom ramen för det allmänna uppdraget under 2012

Den övergripande arbetsinriktningen i Jägareförbundet styrs av förtroendemannaorganisationens beslut om förbundets verksamhetsplan samt regeringens beslut om inriktning och volym på arbetsuppgifter inom ramen för det allmänna uppdraget.

Förbundet konstaterar att en tydlig och väl genomarbetad verksamhetsplan samt en tydlighet i målformuleringarna av det allmänna uppdraget skapat förutsättningar för att göra ett gott arbete och en väl genomarbetad redovisning.

Under verksamhetsåret påverkas förbundet av beslut och händelser i samhället som innebär att löpande omprioriteringar genomförs. Omprioriteringarna påverkar resultaten i det allmänna uppdragets verksamhetsområden och kan bidra till vissa justeringar inom ramen för beslutet. I redovisningen försöker vi redogöra för nödvändiga omprioriteringar.

Genom denna redovisning anser förbundet att måluppfyllelsen är god. I de fall förbundet inte nått en målsättning fullt ut under året finns den fortsatt med i verksamheten för måluppfyllelse under kommande verksamhetsår.

Jägareförbundets arbete med jämställdhet

Personalorganisationen har i ett historiskt perspektiv varit klart mansdominerad och förbundet arbetar sedan länge aktivt för att skapa en jämnare könsfördelning.

Genomsnittligt antal anställda för 2012 uppgick till 109 personer, 36 kvinnor och 73 män.

I bifogade jämställdhetsplan beskrivs de övergripande målen och de kortsiktiga målsättningarna för Jägareförbundets jämställdhetsarbete. Lönerna kartlades under 2011 och påvisar inga skillnader som kan hänföras till kön.

Vi kan konstatera att vi inte lyckats ta något betydande steg i rätt riktning rörande vårt jämställdhetsarbete under året.

Under 2012 har arbete påbörjats med en total kompetensinventering av all personal i förbundet. Självklart har det flera syften men vi ser det som en möjlighet även i vårt jämställdhetsarbete. Dels för att se på möjligheterna till interna utvecklingsplaner på individnivå men också skapa oss en bild av hur vi prioriterat kunskap fram till nu och om det på något sätt missgynnar kvinnor.

FOTO: ANJA KJELLSSON

Jägareförbundet ska bland annat arbeta för en god etik vid all jakt med hund.

KÄLLA: NATURVÅRDSVERKET (AVLÄSNING 120420)

Kvinnor i jakten

Andelen kvinnliga jaktkortslösare fortsätter att öka och under 2012 (31/12) var 17 646 personer eller 6 procent av jaktkortslösarna kvinnor. Inom länsjaktvårdsföreningarna varierar andelen kvinnliga medlemmar från 4,4 till 10,8 procent, totalt utgörs medlemsstocken i förbundet av 8 procent kvinnor.

Svenska Jägareförbundet har nått delar av sina uppsatta mål från verksamhetsplanen och från det allmänna uppdraget när det gäller genusperspektiv inom jakten. Att fler kvinnor jagar eller åtminstone vet vad jakt innebär kommer att bli allt viktigare för jägarkåren och för utvecklingen av jakten i samhället.

Organisationen arbetar bland annat med JAQT (kvinnliga nätverk) i sitt genusarbete. JAQT:s syfte är att förmedla vad jakt innebär och nätverken fungerar också som rekryteringsbas av förtroendevalda till Jägareförbundets styrelser på olika nivåer. JAQT-nätverk finns i nästan alla län.

För att både ta del av och bidra till forskningen och utvecklingen av genusperspektiv i jakten initieras kontakter med olika universitet, myndigheter och organisationer: SLU, Stockholms universitet, Göteborgs universitet, Naturvårdsverket, Skogsstyrelsen, Rikspolisstyrelsen, Försvarsmakten, Skogssällskapet, nordiska och europeiska jägareförbund, Svenska Vorstehklubben och Svenska Stövarklubben. Föreläsningar om det nationella arbetet med JAQT har genomförts i olika sammanhang.

Kvinnliga jägare och genusperspektiv i jakten ger fortsatt positiv genomslagskraft i både riks- och länsmedia. Ett 40-tal journalister, studenter och forskare har dessutom fått faktaunderlag och mediaservice. Nationella medieinslag i: SVT, God morgon Sverige, TV4, Nyhetsmorgon, Expressen, STF-tidningen Turist, SR-P1/Studio Ett, SR/ÖkonomiEkot, SR-P1/Nordengren & Epstein, SR/Sameradion, SR/tyska redaktionen, Moderaternas kvinnomagasin, Magasinet Voyage (Bromma, Arlanda flygplats), GT, tidningen Land,

Korta fakta om kvinnor i jakten

- 6 procent av jaktkortslösarna är kvinnor.

- I förbundsstyrelsen är andelen kvinnliga ledamöter 20 procent.

- I styrelserna för landets 22 länsjaktvårdsföreningar är andelen kvinnliga ledamöter 11,4 procent. 2001 var andelen 6,1 procent.

- I landets kretsstyrelser är andelen kvinnliga ledamöter 7,7 procent.

- På Jägareförbundets årsstämma 2012 var andelen kvinnliga ombud 7 procent.

- 20,8 procent av provtagarna för Jägarexamen var kvinnor under 2011.

- Cirka 2 000 kvinnor tar jägarexamen varje år. Den trenden har varit stabil under de senaste fem åren.

FOTO: ANJA KJELLSSON

EKONOMISK REDOVISNING

Den ekonomiska redovisningen över det allmänna uppdraget är skild från Jägareförbundets redovisning och uppdelad per verksamhetsområde. Avvikelser kommenteras ytterligare under respektive verksamhetsområde.

Sammanställning av kostnader inom ramen för det allmänna uppdraget

Verksamhets- område	Kostnader 2010	Kostnader 2011	Kostnader 2012	Anvisade medel 2012	Not
Övergripande information	16 594 585	16 908 801	16 553 226	15 700 000	1
Information om praktisk jakt och viltförvaltning	20 077 390	17 850 262	16 489 226	19 200 000	
Viltövervakning	5 671 238	5 730 493	4 600 059	4 700 000	
Älgförvaltning	5 178 446	6 873 443	8 850 033	6 500 000	2
Vilt och trafik	2 515 865	2 006 512	2 207 730	2 500 000	
Yrkesmässig utbildning	662 702	1 209 964	1 992 526	1 000 000	3
Summa	50 700 226	50 579 475	50 692 800	49 600 000	

Intäkter

Vidare redovisas intäkter om 1 286 064 kronor inom ramen för det allmänna uppdraget.

Not 1. Ökat intresse från allmänheten gav ökade kostnader på bekostnad av Information om praktisk jakt

Not 2. Sjöläggning av nytt älgjaktssystem drog kostnader från Information om praktisk jakt.

Not 3. Beslutade medel sänktes men kostnaden kunde inte dras ned utan att kvalitén sänktes.

1.1 ÖVERGRIPANDE INFORMATION

Mål

- Myndigheter erhåller efterfrågade objektiva yttranden inom ramen för det allmänna uppdraget.
- Allmänheten erhåller objektiv och lättillgänglig information om jakt- och viltvårdsfrågor samt om viltforskning.

Åtterrapporering

Jägareförbundet ska redovisa:

- Hur många och vilka utlåtanden och yttranden som olika myndigheter efterfrågat under året.
- Hur många utlåtanden och yttranden som har besvarats på förbunds nivå.
- Hur många besök som webbsidan Vilt och Vetande haft.
- Tidsåtgång för den information till allmänheten, som skett inom ramen för det allmänna uppdraget.
- Hur förbundet arbetar för att garantera objektivitet i den information och service som ges.
- Vilken information som tagits fram och till vilka målgrupper.
- Hur förbundets projekt Natur och Jakt har bidragit till ökad integration av invandrare

Det är mycket glädjande att allmänhetens intresse för jakt- och viltvårdsfrågor samt viltforskning verkar öka. Antalet människor som tagit jägarexamen har också ökat med tio procent från året innan. Många ser förbi den ibland något uppförstorade diskussionen om framförallt varg och vill veta mer om det som ligger nära. Som beskrivs nedan har den relativt enkla viltappen blivit ordentligt uppskattad och efterfrågan på viltkött och hur det hanteras kommer sannolikt bara att öka.

Kostnaderna för verksamhetsområdet har överskridits på bekostnad av området praktisk jakt och förvaltning.

Rapporterad tid för information

Jägareförbundets personal har rapporterat totalt 21 232 (20 545) arbetstimmar inom ramen för verksamhetsområdet varav 12 665 (12 635) arbetstimmar under information till allmänheten.

En stor del av rapporterad arbetstid utgörs av kontakter med allmänheten via telefon, e-post och besök på länsjaktvårdsföreningarnas kontor. Personalen har också omfattande kontakter med media och medverkar ofta vid mässor, informationsmöten, seminarier och liknande arrangemang dit allmänheten har tillträde.

FOTO: ANJA KJELLSSON

Jägareförbundet ska bland annat redovisa vilken information som tagits fram och till vilka målgrupper. Bilden är från "Jorden och skogen i skolan".

Objektivitet i information och service

Objektivitet och ställningstaganden som grundas på aktuell kunskap har alltid varit viktigt för förbundet. Informationen bygger på kunskap, såväl egen som den förbundet får genom omfattande samarbete och överläggningar med myndigheter, organisationer samt inte minst viltforskningen. Tydligt är också att förbundets kunskap blir mer och mer efterfrågad då fler myndigheter och organisationer söker samarbete i vilt och viltvårdsfrågor vilket vi tolkar som att den information vi förmedlar upplevs objektiv.

Personalens kompetens är hög och utvecklas löpande genom utbildning, intern och extern, och erfarenhetsutbyte. Kontorsorganisationen skapar också förutsättningar för en god service och möjlighet att nå ut med lokal information. Ett långsiktigt agerande med viltet och viltvården i centrum har också skapat en rik fauna ur ett europeiskt perspektiv.

Erfarenheterna visar även att det går alldeles utmärkt att förena objektivitet med ett stort engagemang från en förtroendemannaorganisation. Uppstår situationer där förbundets roll och objektivitet kan ifrågasättas väljer förbundet att avböja arbetsuppgifter inom det allmänna uppdraget för att vidmakthålla objektiviteten i arbetet inom ramen för uppdraget.

Information och seminarier

Förbundet söker ständigt finna nya former för att nå ut i samhället och tog mitt i jaktsäsongen vildmarken till Stockholms city under en vecka. I en lokal, inredd som en modern jaktmiljö, arrangerades en rad evenemang; presslunch om viltmat för matskribenter, nyfiken-på-jakt-dag för presumtiva jägare, seminarium om vildmarken i mode, design och arkitektur för livsstilsmedia, pressfrukost om att vildsvinen ökar och ejdern minskar, med flera evenemang.

Vid ett seminarium på Öster Malma samlades tvåhundra personer för att diskutera viktiga gemensamma frågor om framtidens naturkonsumtion under rubriken "Se men inte röra - svensk natursyn i förändring". Diskussionen hade fokus på frågeställningen: Vad blir konsekvenserna om vi fortsätter konsumera naturen via medier istället för utomhus? I den breda talarlistan fanns bland annat historikerna och professorerna Kjell Danell och Sverker Sörlin, miljöminister Lena Ek, representanter från Naturskyddsföreningen och LRF.

Seminarieret följdes upp under Almedalsveckan i Visby, med "Skogen har blivit läskig", där politikerna redogjorde för hur de ser på problemet med en förändrad naturkonsumtion.

Sammantaget fortsätter Jägareförbundet sin tradition som folkbildare inom jakt och viltförvaltning, samtidigt som våra kunskapsbärande aktiviteter idag spänner över allt bredare ämnesområden.

FOTO: MALOU KJELLSSON

Miljöminister Lena Ek från seminariet Se men inte röra - svensk natursyn i förändring.

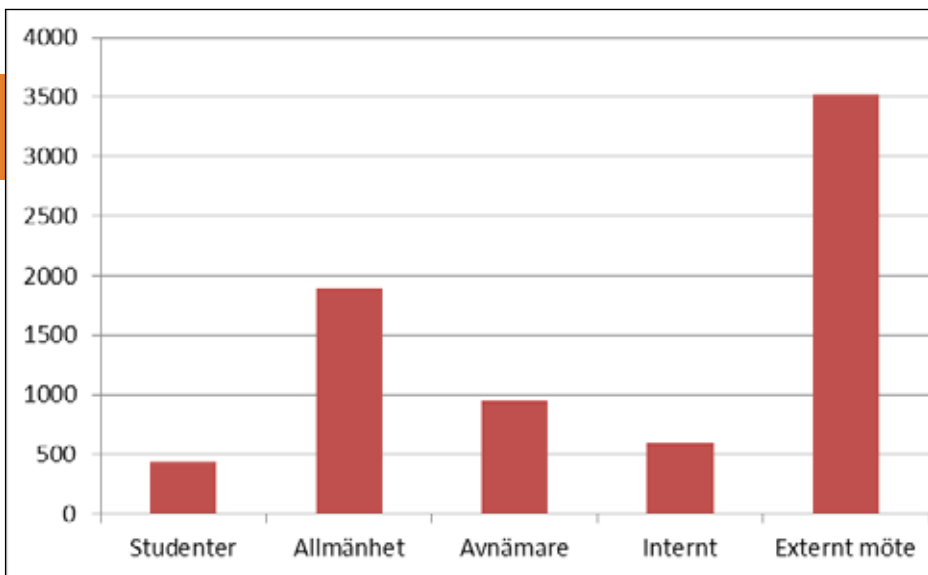
ÖVERGRIPANDE INFORMATION

Yttranden och utlåtanden

På förbunds nivå har Jägareförbundet noterat 115 inkomna remisser. Av dessa remisser utgör 99 stycken förfrågningar rörande vapenärenden som översänts från Polismyndigheterna runt om i landet. Utöver dessa remisser tillkommer ett stort antal yttranden och utlåtanden som behandlats av personal och länsjaktvårdsföreningar. Länsstyrelserna översänder flest remisser i frågor som rör exempelvis skötselplaner för älg och kronhjort, tillstånd av varierande slag samt frågor rörande skötselplaner vid bildande av naturreservat. Bland övriga instanser som översänt remisser till länsjaktvårdsföreningarna finns bland annat regionala myndigheter och kommuner.

Förbundet har under 2012 aktivt deltagit samt medverkat i sju polisutredningar som sakkunniga i jakt och viltvårdsfrågor. Arbetet har skett i såväl förundersökningar och utredningar som sakkunnigutlåtanden i domstolsförhandlingar.

Remiss från	Angående	Not
Skogsstyrelsen	Ändringar av föreskrifter till bekämpningsområde granbarkborre	Inget att erinra
Skogsstyrelsen	Regelförenklingar i skogsvårdslagstiftningen	Inget att erinra
Naturvårdsverket	Allemansrätten och dess framtid	Besvarad 2012-02-10
Landsbygdsdepartementet	Ändringar i jaktförordningen	Besvarad 2012-02-29
Landsbygdsdepartementet	Jordbrukspolitiken 2014-2020	Besvarad 2012-03-01
Justitiedepartementet	Ny kameraövervakningslag	Besvarad 2012-03-29
Naturvårdsverket	Riktlinjer för Länsstyrelsernas handläggning av skydds jakt	Besvarad 2012-05-09
Landsbygdsdepartementet	Komplettering till remiss angående jordbrukspolitiken	Besvarad 2012-05-21
Landsbygdsdepartementet	Djursskyddsutredningens betänkande- Ny djurskyddslag	Besvarad 2012-06-08
Justitiedepartementet	Ny tidsbegränsad vapenamnesti	Inget att erinra
Miljödepartementet	Mål för rovdjuren, Rovdjursutredningens slutbetänkande	Besvarad 2012-07-05
Jordbruksverket	Tb-kontroll av hägnad hjort	Besvarad 2012-08-28
Rikspolisstyrelsen	Polismyndighetens medverkan vid eftersök av vilt	Besvarad 2012-08-29
Landsbygdsdepartementet	Nya mål och åtgärder för ekologisk produktion i Landsbygdsprogrammet	Besvarad 2012-09-14
Naturvårdsverket	Samordning av övervakning av lodjur i Sverige och Norge	Besvarad 2012-09-25
Naturvårdsverket	Föreskrifter rörande eftersök	Besvarad 12-09-25
Polismyndigheterna	99 remisser angående vapenärenden	

Nationella informationsinsatser

Här redovisas förbundets nationella kunskapsbärande verksamheter under året, uppdelat efter målgrupp och funktion.

Figuren visar det ungefärliga antalet åhörare eller deltagare för respektive kategori. De första fyra staplarna visar antal åhörare vid föreläsningar. Studenter innebär åhörare från utbildning vid högskola eller universitet, medan Allmänhet syftar på en övning öppen för allmänheten. Ofta kommer dock åhörarna att huvudsakligen utgöras av jägare, markägare och brukare i någon form. Avnämare beskriver tillfällen där främst yrkesverksamma inom jakt, vilt- eller naturförvaltning varit åhörare. Hit räknas även verksamma inom jord- och skogsbruk. Internt innebär föreläsningar för en målgrupp verksam inom Svenska Jägareförbundet.

Till detta ska läggas deltagande vid cirka 100 avnämarmöten, expertpaneler eller konferenser, med sammanlagt ytterligare drygt 3500 deltagare. Detta redovisas i den femte stapeln "Externt möte". Sammanlagt har den nationella kunskapsbärande verksamheten vid cirka 200 tillfällen interagerat med sammanlagt ca 7500 personer. Den huvudsakliga målgruppen är extern och av expert- eller avnämarmarkaraktär.

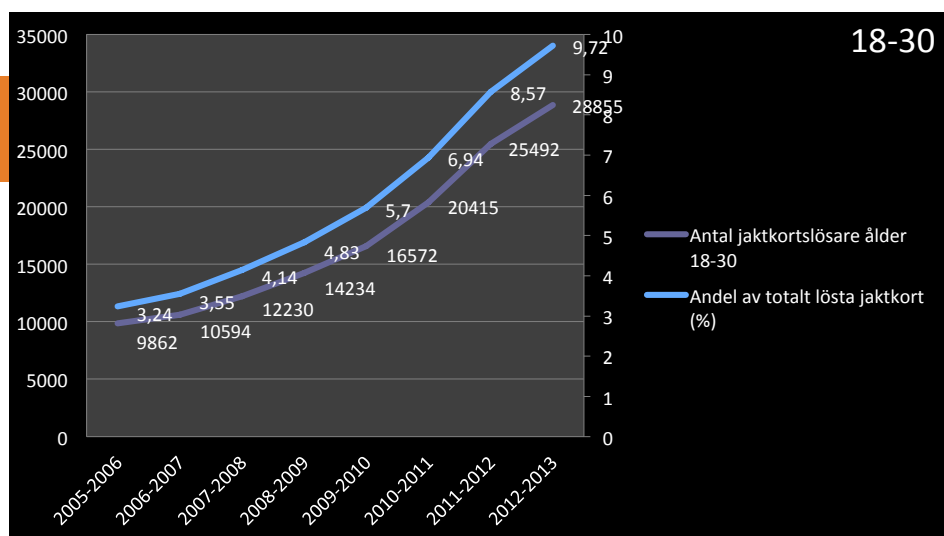
Svenska Jägareförbundet har under året varit arrangör eller medarrangör för nedanstående konferenser och möten:

- Dykandsseminarium, Gryts skärgård. 60 personer.
- Sveriges vildnad: Vindkraftens inverkan på faunan och människan, Stockholm. 50 personer.
- Sveriges vildnad: Jakttider på småvilt, Stockholm. 50 personer.
- Bjørneseminaret 2012, Trondheim. 130 personer.
- The 6th International Black Grouse Conference (delfinansierad och medarrangör), Gysinge. 25 personer.

Arbetsgrupper

Tjänstemän deltar regelbundet i arbetsgrupper, referensgrupper och expertpaneler. Funktioner som 2012 bemanats är bland annat:

- IUCN Nationalkommitté
- Birdlife International
- Wetlands International
- IUCN Goose Specialist Group
- Fågeldirektivets nationella rapporteringsgrupp
- Nowac
- Ringmärknämnden
- Våtmarksfondens forskningsgrupp
- FACE bird expert meetings
- FACE Agri landuse expert group
- FACE Lead in ammunition expert group
- Viltförvaltningsrådet
- Programråd NAPTEK
- Referensgrupp CAP 2014-2020
- Referensgrupp Mångfald på slätten
- Dialogprojekt Miljöhänsyn i skogsbruket
- Centrala skogsskyddskommittén
- Nationella skogliga sektorsrådet
- Styrgruppen för vilt/skog temaforskningsprogram
- IT-portal för älgförvaltningen
- Nationella viltolycksrådet
- SKK jakthundsmöten

KÄLLA: NATURVÅRDSVERKET (SIFFRAN 2012-2013 ÄR EN PROGNOSS)

Hemsidan

Hemsidan fortsätter att utvecklas till att vara en av Jägareförbundets absolut viktigaste kanaler för att kommunicera och interagera med allmänhet och jägare.

Innehållet på Jägareförbundets webbplats centrala del består av information om Jägareförbundet, personal, jakt, regler, regeringens allmänna uppdrag, nyheter, vilt, jägare och natur.

Länsjaktvårdsföreningar och jaktvårdskretsar har också egna hemsidor främst med information om den lokala verksamheten.

Under 2012 har arbetet med en ny webbplats påbörjats för att utveckla interaktiviteten med besökarna, det vill säga jägare och övrig allmänhet och för att ytterligare tydliggöra arbetet inom det allmänna uppdraget.

Besöksfrekvensen på hemsidan fortsätter att öka. 2012 hade www.jagareforbundet.se 293 408 fler unika besökare jämfört med 2011. Totala antalet unika besökare var 1 629 060.

En glädjande ökning sker av antalet jägare i den yngsta kategorin från 18 år vilket också ställer krav på bättre anpassning av modern teknik för att sprida information.

Vilt och Vetande

Antalet besök till Vilt och Vetandes hemsida har under 2012 varit högre än någonsin.

Det totala antalet besök har ökat med 67 procent, jämfört med 2011. Antalet unika besök var under året cirka 120 000 stycken, att jämföra med 2011 års 75 000 unika besök, vilket varit en stabil nivå under åren dessförinnan.

Anledningar till den ökade besöksfrekvensen bedömer förbundet vara exponeringen av Viltappen och de många uppdateringarna av hemsidan.

Hela Vilt och Vetandes del av hemsidan har genomgått en allmän uppgradering och gjorts mer lättorienterad. De innehållsmässiga delarna som tillförts är:

En glädjande ökning sker av antalet jägare i den yngsta kategorin från 18 till 30 år vilket också ställer krav på bättre anpassning av modern teknik för att sprida information.

ÖVERGRIPANDE INFORMATION

- Drygt 60 artpresentationer finns nu på hemsidan. Av dessa har 13 nya arter tillkommit under året. Flera av artpresentationerna har också utökats eller helt gjorts om, som kronhjortens.

- Inför inledningen av jakttiden på gäss lanserades en ny sida för fältbestämning av gäss. Denna innehåller ljud, bild och beskrivningar. Dessutom har flera nya sidor skapats för att möta intresset för Viltappen.

- Under året har 17 nyheter publicerats på hemsidan.

Vilt och Vetande nås av frågor via mail och telefon samt vid möten ute i landet. Intresserad allmänhet är den vanligaste frågeställaren, men även myndighetspersoner och journalister nyttjar Vilt och Vetande.

Vilt och Vetande har även funktionen att anordna möten mellan forskning och avnämare. Under 2012 har denna del av Vilt och Vetande haft något lägre prioritet jämfört med de senaste åren, till förmån för andra verksamheter.

Det enda större enskilda arrangemanget var ett dykandsseminarium som skedde i samarbete med Sveriges Ornitologiska Förening och i samverkan med Miljödepartementet. Till detta seminarium bjöds dykandsforskare från Sverige, Danmark och Finland in vilka redogjorde för sin forskning och bidrog till en mycket uppskattad diskussion.

Seminariets hemsida (www.ejder.se) kommer leva vidare och på denna sida kommer det finnas en uppdaterad lista med nedladdningsbara dokument som handlar om östersjöns dykänder.

Viltappen

I januari 2012 lanserades Viltappen, som är en så kallad app för mobiltelefon. Under året installerades Viltappen till över 75 000 enheter, från både Apples och Googles marknader. Under året har appen haft över 740 000 besök varav 320 000 unika besök. Användningen har skett i ett 80-tal länder, men allra främst i Sverige.

Viltappen syftar i första hand till att vara ett bra stöd vid fältbestämning av vilda däggdjur och fåglar. Målgruppen har varit den bredast möjliga, både vad gäller användarnas ålder och bakgrund. Vid uppgraderingar under året tillfördes Viltappen bland annat 20 ytterligare arter, till de 23 som fanns vid första lanseringen.

Förbundets främsta förhoppning har varit att höja användarnas intresse för och kunskap om naturen. Det upplever förbundet ha slagit väl ut, inte minst genom det utrymme Viltappen givits i massmedia samt i verksamhet inom barnomsorg och skolor.

FOTO: ALEXANDER SIMSON

Under året har Viltappen haft över 740 000 besök varav 320 000 unika besök.

ÖVERGRIPANDE INFORMATION

Integration

Integrationsprojektet fortsätter framåt. Under 2012 har verksamheten utvecklats över landet. Satsningar som riktar sig till nyanlända ungdomar planeras eller har genomförts i samtliga samverkansområden. Hittills har cirka 300 ungdomar mellan 15 och 19 år fått information om jakt och viltvård samt fått möjlighet att prova på bland annat skytte, fiske och att snickra och sätta ut fågelholkar.

Samarbetet med skolor och kommuner har breddats och dessa partners har varit effektiva i arbetet med att informera och marknadsföra projektet.

Projektet har även uppmärksammats i media, bland annat ledarspalterna i Dagens Nyheter och Aftonbladet.

Broschyren "Världens Vilt" har varit efterfrågad och cirka 10 000 exemplar har delats ut på olika mässor och arrangemang. I broschyren har vi med hjälp av matlagningsintresserade personer med utländsk bakgrund gjort recept med internationella influenser och viltkött som bas.

Projektet har också arbetat aktivt med olika samarbeten under året och är en del av ett integrationsprojekt tillsammans med övriga medlemmar inom Svenskt Friluftsliv.

Under 2013 ska projektet fokusera på att utöka sina insatser ytterligare för att integrera förtroendevalda och nya svenskar i vuxen ålder. Tillsammans med Studieförbundet arbetas också för att hitta flera samverkansfördelar och projekt inom området.

FOTO: JONAS KINDBERG

Hittills har cirka 300 ungdomar mellan 15 och 19 år fått information om jakt och viltvård samt fått möjlighet att prova på bland annat fiske.

1.2 PRAKTISK JAKT OCH VILTFÖRVALTNING

Mål

- Kunskapen i praktisk jakt, viltvård och det jaktbara viltets utveckling är god bland markägare, jakträttshavare och jägare.
- Myndigheter, markägare, jakträttshavare och jägare erhåller objektiv information och god service i frågor som rör praktisk jakt, viltvård och det jaktbara viltets utveckling.
- Information av hög kvalitet tillhandahålls om praktisk jakt och viltvård vid skydds jakt och andra skadeförebyggande åtgärder.
- Jaktsäkerheten är hög.
- Antalet skadskjutningar är få.
- All ammunition är blyfri så långt det är möjligt.
- Den negativa påverkan på hälsa och miljö från användningen av blyammunition är försumbar

Återrapportering

Jägareförbundet ska redovisa:

- Hur många och vilka kurser, temadagar och liknande som förbundet anordnat, samt antalet deltagare.
- Vilket utbildningsmaterial förbundet tillhandahållit.
- Tidsåtgång för rådgivning i praktisk jakt och förvaltningsfrågor.
- Tidsåtgång för arbete med upplysning till myndigheter, markägare, och jägare i markanvändnings- och miljöfrågor relaterade till viltvård och jakt.
- Antalet avgivna yttranden till myndigheter i frågor om skydds jakt, var i landet skydds jakt bedrivs i störst omfattning samt vilka arter som främst är föremål för jakten.
- En kort analys av hur skadebilden har förändras över tiden.
- Hur förbundet har arbetat med förvaltningsfrågor avseende vildsvin.
- Vilket arbete som företagits vad avser främmande viltarter inom ramen för detta uppdrag.
- Hur förbundet har arbetat för att motverka illegal jakt.
- Hur förbundet har verkat för att informera om tillvaratagandet av kött från vildsvin och björn samt om vikten av trikinprovtagning vid tillvaratagande av dessa djur.
- Hur förbundet har informerat om förvaltningen av dov- och kronhjortsstammarna.
- Hur förbundet verkat för att minska antalet skadskjutningar generellt samt specifikt på björn och varg.
- Vilka åtgärder och informationsinsatser som förbundet vidtagit i syfte att minska användandet av blyammunition till förmån för blyfria alternativ, minska den negativa miljöpåverkan från användningen av blyammunition och att lämpliga miljöåtgärder vidtas vid skjutbanor.

Praktisk jakt och förvaltning är ett område där vi har stor och unik kunskap och verksamheten har också varit efterfrågad och omfattande. I sammanställningen har dock inte medel förbrukats i planerad omfattning. Det är övergripande information samt älgförvaltning som istället överskridits. Ett överraskande stort intresse från allmänheten och genomförandet av ett nytt älgjaktssystem är huvudorsakerna.

PRAKTISK JAKT OCH VILTFÖRVALTNING

Kurser och temadagar

Det rapporteras att 2 984 personer genomgått utbildning under ledning av personal inom ramen för det allmänna uppdraget.

Rapporterade kurser	Antal deltagare
Björnjaktsutbildning	8
Eftersök för jaktledare	61
Fällor och fångst	78
Hjort och rådjur	30
Jaktformer	40
Jaktledarutbildning	732
Ledarutbildning skytte	257
Ledarutbildning tillvaratagande	15
Skytteutbildning	75
Småvilt	26
Säl och säljakt	35
Tillvaratagande av vilt	236
Varg, arten och jaktlig organisation	65
Vildsvin	189
Utbildningsjakter vildsvin Agusa	90
Organiserade studiebesök Agusa	180
Hundtester Agusa	43
Viltvård	58
Viltvårdsområden	15
Övrig instruktörsutbildning	51
Övriga utbildningar	700

Utbildning rörande arterna och förvaltningen av vildsvin, hjort och rådjur har till övervägande del genomförts som temakvällar.

Utbildningsmaterial

Ett uppdaterat jaktledarmaterial har kommit i bruk under året och antalet deltagare i dessa kurser har återigen ökat. Intresset för kurser i tillvaratagande av vilt och viltundersökare har också tilltagit under året och i samarbete med Jordbruksverket har filmproduktion om passning och tillvaratagande av vilt påbörjats. När det gäller björnjaktsutbildning har intresset sjunkit kraftigt medan övnings-skyttet inför björnjakten har en fortsatt positiv utveckling

Rådgivning i praktisk jakt och förvaltningsfrågor

Personalen rapporterar 12 602 (12 891 under 2011) timmars arbete med rådgivning i praktisk jakt och förvaltning av viltarter.

Miljöfrågor och markanvändning

Under rubriken upplysning till myndigheter, markägare och jägare i frågor rörande markanvändnings- och miljöfrågor relaterade till jakt och viltvård rapporteras en arbetsinsats över 3591 (3267) arbets-timmar.

Skydds jakt

Förbundet samverkar med myndigheter och organisationer vad gäller skydds jakt och skadeförebyggande åtgärder, exempelvis Skogsstyrelsen, Naturvårdsverket, LRF, Polismyndigheterna och Viltskadecenter.

Skydds jakt är idag ett tämligen vitt begrepp som omfattar olika åtgärder för att förhindra skador främst inom jordbruk, djurhållning, skogsbruk, vägtrafiken och på fastigheter.

Insatserna berör en mängd olika arter i en rad olika situationer. Det kan gälla grävling under ett bostadshus, gäss på badstränder eller i jordbruksgrödor, älg och rådjur i villabebyggelse, olämpliga bäverfördämningar, kronhjorts- och älgskador på skog eller vildsvinsskador i jordbruk och anläggningar.

Rådgivningen kan gälla enskilda skydds jaktbeslut eller allmänna skydds jaktbestämmelser. Oftast är rådgivningen också förknippad med råd om hur skador ska kunna förebyggas.

Skydds jaktens omfattning, aktuella arter och skadebilden

Omfattningen av frågor rörande skydds jakt i olika former varierar av naturliga skäl kraftigt över landet. Vilttätheter, landskapsbild, jord- och skogsbruk samt hur tätbefolkad regionen är påverkar skydds jakten i mycket stor omfattning.

Sammantaget över landet har noterats 176 avgivna yttranden. Det är en minskning sedan föregående år, främst beroende på ändringen av skydds jakt på enskilda initiativ efter grågås som infördes vid halvårsskiftet. Från flera län uppges också att skydds jaktärenden behandlats vid Viltförvaltningsdelegationen

I landets fyra nordligaste län har endast ett skriftligt yttrande lämnats angående skydds jakt men skadorna uppges av gråsäl, vikare, gäss och mellanskarv öka. Områdesvis uppges ökande bekymmer med skador orsakade av svan och lokalt även kronhjort. Skadebilden av stora rovdjur anses fortsatt hög, främst inom renbetesområdena i Norrbotten och Jämtland.

I Mellansverige har 31 yttranden avgivits främst inom Stockholms, Västmanland och Dalarnas län. Omkring hälften av yttrandena berör fåglar, främst gäss och mellanskarv. Bland däggdjuren handlar skydds jaktärendena i första hand om bäver, stora rovdjur, älg, kronhjort och i ett fall vildsvin.

I södra Sverige är skydds jaktfrågorna fortfarande relativt omfattande, 176 yttranden har avgivits varav en mycket stor andel av yttrandena berör Skåne län. En majoritet av ärendena avser gäss och kråkfågel men också mellanskarv, älg, samt kron- och dovhjort. Ett skydds jaktärende efter bläsand i växande gröda noteras från Skåne.

FOTO: KENNETH JOHANSSON

En stor andel av skydds jaktärendena avser gäss.

PRAKTISK JAKT OCH VILTFÖRVALTNING

Vildsvin

Inom samverkansområdena Syd och Mitt pågår ett omfattande arbete med att informera och utveckla samarbetsformer runt förvaltningen av vildsvin. Från Mitt rapporteras att personalen medverkat vid 25 informationstillfällen och där mött 492 personer.

Vid Agusa vilthägn har förutom rena utbildningar och organiserade studiebesök cirka 500 personer fått information om vildsvin och trikinprovtagning för att sedan på egen hand sökt sig runt i området för att se vildsvin.

Nationellt har förbundet under året ekonomiskt stöttat det vetenskapliga projekt (Management tools for Wild boar (*Sus scrofa*) - census techniques and population predictions) som drivs av Gunnar Jansson, Grimsö forskningsstation, och Johan Månsson, Viltskadecenter. Projektet syftar bland annat till att finna relevanta metoder för lokal och regional uppskattning av vildsvinens populationstäthet.

I samarbete med Statens Veterinärmedicinska Anstalt har förbundet samlat in information om skjutna vildsvin, vilka jägare bidragit med då de lämnat in trikinprov. Totalt har uppgifter om cirka 2 500 vildsvin inkommit. Uppgifterna gäller kön, storlek samt jaktform.

Svenska Jägareförbundet deltar också i samarbetsgruppen VIS (Vildsvinsförvaltning i Samverkan) tillsammans med LRF, Svenska Jordägareförbundet, Kennelklubben och Svenska Yrkesjägarföreningen. Gruppen har haft tre möten under året och då bland annat diskuterat hur jakten på vildsvin kan effektiviseras.

Viltvård

Viltvårdsorganisationen som började byggas upp under den särskilda satsningen på viltvård 2008-2010 har fortsatt utvecklas lokalt och regionalt. Genomgående har kopplingen mellan viltförvaltning och annan markanvändning tydliggjorts och stärkts genom att begreppet viltbruk börjat användas.

Den nya ekosystembaserade älgförvaltningen sätter fokus på balans mellan klövviltstammarnas storlek och tillgången till foder. Samtidigt visar skandinavisk forskning tydligt att mängden foder har större betydelse för mängden skogsskador än mängden klövvilt. Därmed har mycket fokus i viltvårdsarbetet kommit att hamna på hur man kan producera mer foder genom ett anpassat skogsbruk. Denna inriktning på arbetet bedöms fortsätta de närmaste åren.

Förbundet har även tagit en aktiv roll i diskussionerna om utformningen av miljöhänsyn i skogsbruket och jordbrukspolitiken under kommande stödperiod 2014-2020. Det finns en stor potential att gynna vilt, styra viltet och minska skadorna genom att samordna natur- och viltvårdsåtgärder inom markanvändningen.

FOTO: THOMAS OHLSSON

Ett omfattande arbete pågår med att informera om och utveckla samarbetsformer runt förvaltningen av vildsvin.

Främmande arter

Arbetet har till största delen rört information runt mårddunden och fokuserats på information runt spridningsbilden, jaktformer och mårddundens spår och spårtecken i Norr- och Västerbotten.

Det har även lagts vikt vid att utbilda jägare och andra intresserade i framförallt Skåne och Västernorrland. Särskild information har även kommunicerats vid ett flertal mässor.

Massmedialt har mårddundsprojektet haft ett bra genomslag och tagits upp ett flertal gånger såväl på riksplan som lokalt.

Under våren var det viss uppmärksamhet i östra Sverige närmast Åland eftersom istäcket var sådant att det fanns viss spridningsrisk. Konsulenter var ute och informerade samt kontrollerade rapporterade spår. Inget djur kunde dock konstateras ha kommit in i landet den vägen.

Förutom inom projektet har inga specifika utbildningar genomförts rörande invasiva arter men det tas upp generellt vid många olika sammankomster och utbildningar.

Halvtidsrapporten från mårddundsprojektet bifogas som information. Se bilaga.

Totalt har 834 mårddundar antingen fångats eller avlivats i projektområdena. Av dessa har 131 individer använts som sändardjur.

FOTO: MÅRDHUNDPROJEKTET

PRAKTISK JAKT OCH VILTFÖRVALTNING

Illegal jakt

Förbundet har under året arbetat intensivt med att motverka illegal jakt. Inte minst mot bakgrund av den rapport från WWF som slog fast att den illegala jakten på varg minskat kraftigt, så är vår uppfattning att satsningarna och arbetet gett resultat.

Förbundet tar alla lämpliga tillfällen att tydliggöra sitt avståndstagande till illegal jakt. I information från Jägareförbundet till media, i Svensk Jakt och på hemsidan angriper förbundet den illegala jakten återkommande oavsett vilken viltart som drabbats. Frågan drivs också i opinionsbildande syfte för att öka insikten om att den legala jaktutövningen och jägarkåren blir lidande av den illegala jakten. I Jägareförbundets utbildningsmaterial, jaktledarutbildningar och rovdjursutbildningar behandlas också illegal jakt.

Sociala medier fyller en allt viktigare roll i förbundets kommunikation, och förbundets tjänstemän och förtroendevalda har under året arbetat aktivt för att bilda opinion mot illegal jakt genom bloggar, Facebook och samarbetet med jaktforumet Jaktsidan.

Information om kött och trikinprovtagning

Informationen om riskerna vid trikinsmitta och vikten av trikinprovtagning av kött från vildsvin och björn sprids till jägare och allmänhet via alla tillgängliga kanaler. På hemsidan presenteras även vilka företag som ackrediterats för trikinprovtagning. Under året producerades även en kortare film om trikiner, risker och hur ett korrekt trikinprov tas. Filmen presenteras på hemsidan.

Information om dov- och kronhjortsstammarna

Dov- och kronhjortsstammarna ökar i Sverige, men spridningen till nya områden går förhållandevis långsamt. Under 2011 genomfördes en kartläggning av länsstyrelsen registrerade kronhjortsskötselområden (i Skåne kronskötselområden). Totalt fanns 235 registrerade områden omfattande totalt 3,8 miljoner hektar. Det största antalet registrerade områden, 46 stycken, fanns i Södermanland och det var endast Halland, Gotland och Norrbotten som helt saknade kronhjortsskötselområden.

Under 2012 genomfördes en jämförelse mellan avskjutningen av kronhjort enligt Jägareförbundets viltövervakning och den registrerade avskjutningen i länsstyrelsernas rapporteringssystem. Under 2013 kommer anledningen till skillnaderna i respektive siffror att utredas, för att säkerställa bästa möjliga beslutsunderlag inom förvaltningen av kronhjort.

FOTO: DANIEL SANCHEZ

Förbundet tar alla lämpliga tillfällen att tydliggöra sitt avståndstagande till illegal jakt och öka insikten om att den legala jaktutövningen och jägarkåren blir lidande av den illegala jakten.

Åtgärder för att minska antalet skadskjutningar

Under året har förbundet fortsatt arbetet med att motivera jägarkåren till utökat övningskytte inom de olika skytte träningsformer som finns att registrera på övningskyttebeviset "Mitt träningskytte", vilket togs fram 2011. Skyttekortet finns även tillgängligt för alla via hemsidan. Kortet är en form av loggbok där det årliga träningskyttet kan dokumenteras. Samtidigt distribuerades broschyren "Vårt träningskytte" till samtliga skyttebanor, jaktledare, lokalorganisationer, älgskötselområden, med flera. Broschyren beskriver hur träningskyttet kan gå till samt behovet av att alla jaktlag har ett särskilt krav för jaktskytte träningen.

Tanken med övningskyttebeviset är att det ska bli ett naturligt moment i samband med jakten att jaktledaren, i paritet med jaktkortet och vapenlicensen, erinrar om att träningskytte för den aktuella jaktformen ska vara genomförd och att övningskyttebeviset ska vara ifyllt avseende berörda moment. Tonvikten i marknadsföringen av träningskyttet har legat på att vid kulsott använda stöd och att vara omsorgsfull om skjutavståndet vid alla jaktformer, såväl hagel som kula.

Trenden att utnyttja skyttesimulatorer i olika former fortsätter, och har till och med stärkts. Jägarna erbjuds därmed träningskytte året om och som regel till en betydligt lägre kostnad. I samband med denna träningsverksamhet finns även helt andra möjligheter att med en skytteinstruktör få en personlig träning och anpassning av skyttet.

Björnpasset är fortsatt ett mycket uppskattat träningskytte och förbundet har under året tryckt upp en extra upplaga av skyttekortet. Alla större markägare kräver idag avlagt björnpass för att få jaga björn på deras marker. Samtliga Länsstyrelser rekommenderar dessutom avlagt björnpass innan björnjakt. Via hemsidan erbjuds också möjligheten att "skjuta" på björn i webbjaktskolan.

Åtgärder mot negativa effekter av bly i ammunition

Under de senaste åren har flera utländska studier visat på förekomst av blyrester från ammunition i viltkött avsett för konsumtion. Detta har i en del fall föranlett utländska motsvarigheter till Livsmedelsverket att ta fram begränsande råd för konsumtion av viltkött.

För att förbättra kunskapsläget tog Svenska Jägareförbundet under hösten 2011 därför initiativ till ett samarbete med Livsmedelsverket (SLV) och Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) när det gäller förekomsten av blyrester från ammunition i viltkött. Initiativet utmynnade i en gemensam undersökning för att fastställa om resultaten från utländska studier även gäller för svenska förhållanden.

FOTO: ANJA KJELLSSON

Under året har förbundet fortsatt arbetet med att motivera jägarkåren till utökat övningskytte, både med hagel och kula.

FOTO: CHRISTER ZAKRISSON

PRAKTISK JAKT OCH VILTFÖRVALTNING

Älgen står för den största mängden viltkött som konsumeras i Sverige, och i ett första steg beslutades att undersöka styckdetaljer där det förväntades vara störst risk för att blyrester kan förekomma. Genom förbundets försorg samlades älgfärs in från jägarnas frysar i sju län, och älgfärs köptes även över disk. Proverna röntgades vid SVA, och blyhalterna analyserades därefter av SLV. Undersökningen leddes av SLV och resulterade i nya begränsande kostråd. Samtidigt reviderades förbundets rekommendationer för val av ammunition, köttshantering och hantering av slaktrester. Resultaten, SLV:s råd och SJF:s rekommendationer har kommunicerats genom Svensk Jakt och SJF:s hemsida, samt på SLV:s och SVA:s hemsidor.

För närvarande tas en reviderad utbildning i tillvaratagande och för viltundersökare fram, där de nya rekommendationerna tas upp. Dessa kommer att vara färdiga under 2013. Under 2012 inleddes gemensamma uppföljande studier av SJF, SLV och SVA, för att fastställa vilken hantering som krävs för att minimera risken att blyfragment finns kvar i viltkött, eller sprids i naturen genom räntor eller slaktavfall. Dessa studier beräknas vara avslutade under 2013.

Under 2009 identifierade SJF att utländska studier visade att det förekom blyförgiftning hos rovfåglar, där man i flera fall anfört att källan till blyet troligen kunde hänföras till ammunitionsrester från räntor, slaktrester eller påskjutet vilt. SJF lät därför ta fram en sammanställning av den vetenskapliga litteraturen, och tog fram rekommendationer för att minimera eventuella problem i Sverige.

Under 2012 togs kontakt med Naturhistoriska riksmuseet och SVA, för att stämma av läget för de svenska rovfågelsstammarna idag. Svenska örnar drabbas enligt den löpande miljöövervakningen fortfarande av blyförgiftning. SJF har därför tydliggjort rekommendationerna för hantering av slaktavfall och kommunicerat dessa. Samtidigt har förbundet gått med i en ansökan om ett LIFE+-projekt, tillsammans med SVA och aktörer från Tyskland och England, med titeln: Lead poisoning in birds of prey - increasing awareness about a pressing threat to Europe's biodiversity. Syftet är att helt eliminera problemet med förgiftning av rovfåglar genom ammunitionsbly.

Vidare har SJF under 2012 fört en aktiv dialog med svenska myndigheter som NV och KEMI, samt ammunitionsindustrin och vapenhandlare för att öka kunskapen om potentiella effekter av ammunitionsbly och behov av åtgärder och produktutveckling. En sammanställning över lämpliga miljöåtgärder vid skjutbanor har påbörjats. Förbundet har även fört motsvarande dialog med flera utländska jägarorganisationer, och tagit en aktiv roll inom arbetet med ammunitionsbly inom den europeiska jägarfederationen FACE.

FOTO: MARTIN KÄLLBERG

En reviderad utbildning för viltundersökare samt en reviderad utbildning i tillvaratagande håller på att tas fram.

FOTO: KENNETH JOHANSSON

Jägareförbundet arbetar med att helt eliminera problemet med förgiftning av rovfåglar genom ammunitionsbly.

1.3 VILTÖVERVAKNING

Mål

- Kunskapen om det jaktbara viltets tillstånd och utveckling är god.
- Främmande viltarter uppmärksammas tidigt.
- En heltäckande avskjutningsstatistik finns för jaktbara viltarter.

Återrapporteringskrav

- Redovisa avskjutningsstatistik årligen för allt jaktbart vilt, samt uppge hur denna statistik har kvalitetssäkrats.
- Ge förslag på hur lokal och regional övervakning av vildsvinsförkomst kan ske.
- Redovisa förbundets uppskattningar av vilttäthet för samtliga jaktbara arter.
- I korthet beskriva de jaktbara stammarnas utveckling.

Avskjutningen i Sverige skattas, dels via rapportering från områden där ett jaktlag eller motsvarande har jakträtten, dels via enkäter till jaktkortslösare. I Sverige har den förstnämnda metoden använts sedan 1939 medan enkätmetoden testats och använts från cirka 2000. Båda metoderna används i andra EU-länder och har olika för- och nackdelar. Tillsammans ger de en god bild av avskjutningen av vilt i landet över tiden och på olika skalor.

Sverige är ledande när det gäller utveckling och kunskap om metoder för avskjutningsstatistik och metoderna utvecklas fortlöpande.

Sedan ett par år tillbaka så finns möjligheten att registrera den geografiska placeringen av jaktenheten på en digital karta i Viltdata. En stor del av jakt rapportörerna använder denna funktion som ger ökade möjligheter till analyser och sammanställningar på olika geografiska områden.

Kvalitetssäkringen av rapporteringen sker på olika nivåer. Först sammanställer ansvarig rapportör i jaktlaget sina uppgifter. Därefter så granskas rapporteringen av ansvariga i jaktvårdskretsarna och sedan så går jaktvårdskonsulenter slutligen igenom rapporterna för sitt län. En ytterligare genomgång sker på nationell nivå där ett urval av jaktlag går igenom baserat på kvalitativa (vad som skjutits) och kvantitativa (hur mycket) parametrar.

Vi deltar också aktivt med data och kunskap i olika forskningsprojekt, konferenser och examensarbeten på universitet och högskolor samt vetenskapliga publiceringar.

Vi ser framför oss en generell ökning av rapporteringen och behovet av statistik när arbetet i de nya älgförvaltningsområdena kommer igång.

Avskjutningen jaktåret 2011/2012 ökade för rådjur, älg och dovhjort medan minskningen av vildsvinen fortsatte, framförallt av

Tabell över beräknad avskjutning jaktåret 2011/2012 och förändringen jämfört med 2010/2011.

Notera att dal- och fjällripar inte inkluderar statens mark ovan odlingsgränsen/renbetesfjällen. Ingen korrigering är gjord för utsatta fåglar av gräsand, fasan eller raphöna utan dessa ingår i beräkningsgrunden för statistiken.

ÄLGTJUR	29 503 (9 %)
ÄLGKO	26 748 (12 %)
TJURKALV	22 385 (4 %)
KVIGKALV	20 856 (6 %)
ÄLGAR	99 492 (8 %)
RÅDJUR	94 800 (18 %)
SKOGSHARE	29 600 (30 %)
FÄLTHARE	29 200 (-3 %)
VILDKANIN	7 400 (-37 %)
BÄVER	8 300 (1 %)
RÄV	77 600 (0 %)
GRÄVLING	27 400 (-2 %)

VILTÖVERVAKNING

kultingar. Avskjutningen av grågäss fortsätter att öka medan den för kanadagås minskar. Förutom avskjutningsstatistik så pågår inventeringar av älg (älgobs), stora rovdjur (björn- och lodjursobservationer) samt skogsfågelinventeringar (långa tidsserier på två platser kopplade till smågnagarförekomst). På många platser sker spillningsinventeringar av klövvilt, huvudsakligen älg och rådjur.

När det gäller vildsvin så har vi sedan tio år tillbaka en metod för att skatta förekomst enligt en skala som tidigare använts inom viltforskningen. Varje jaktlag som medverkar i avskjutningsrapporteringen anger också förekomst av vildsvin i tre olika klasser (etablerad-, sporadisk samt ingen förekomst). Dessutom så anger man även förekomst av dov- och kronhjort enligt samma metod. Man kan då direkt koppla förekomst mot avskjutning samt med den nya kartfunktionen få en mycket hög geografisk upplösning. Metoden visar att en mycket stor del av områdena i södra- och sydöstra delarna av Sverige har en etablerad förekomst av vildsvin.

Vi kommer att utvärdera och kvalitetssäkra metoden genom vetenskaplig publicering. En mer utförlig rapportering om viltövervakningen sker i Viltforum som kommer under april/maj.

Viltdata

Viltdata.se är en neutral webbplats för utbyte av information om de jaktbara viltstammarnas tillstånd och utveckling. Tusentals jaktlag från alla delar av Sverige förser systemet med uppgifter. Dels från älgjakten och dels från jakten på övriga viltarter. Sammanställningar av uppgifterna från jaktlagen är direkt nåbara från portalen.

På portalens nyhetsplats rapporteras också löpande vad som händer på viltförvaltningens och viltövervakningens område. I år har mycket av detta handlat om det nya systemet för älgförvaltning.

Under året har portalens design uppgraderats. Syftet med detta är främst att tydliggöra portalens olika delar för att underlätta användarnas navigering. Användningen av portalen viltdata.se har sedan starten i augusti 2007 ökat för varje år. Under 2012 har ökningen i antalet besök varit större än någonsin. Under oktober var besöksfrekvensen 164 procent större jämfört med året innan. Flest besök sker under oktober och november, då rapporteringen från älgjakten är mest intensiv. Minst antal besök sker under högsommaren.

Några sannolika anledningar till besökens markanta ökning:

- Införandet av det nya älgjaktsystemet har skapat fokus på verksamheten och inneburit nya rutiner för jägare.
- Förbundets uppgraderingar har varit uppskattad.
- Förbundet har gjort en större insats i att informera om värdet av portalen jämfört med tidigare.

MINK	9 200 (-4 %)
MÅRD	10 200 (13 %)
GRÅGÅS	23 800 (6 %)
KANADAGÅS	25 100 (-45 %)
SÄDGÅS	3 100 (-26 %)
GRÄSAND	278 600 (56 %)
KRICKA	8 500 (27 %)
STORSKRAKE	4 100 (215 %)
KNIPA	10 000 (47 %)
EJDER	3 100 (15 %)
VIGG	2 700 (4 %)
FISKMÅS	11 100 (31 %)
GRÅTRUT	4 300 (-54 %)
HAVSTRUT	1 100 (-21 %)
RINGDUVA	79 200 (14 %)
MORKULLA	1 700 (-6 %)
DALRIPA	10 200 (31 %)
FJÄLLRIPA	1 400 (75 %)
TJÄDER	27 200 (4 %)
ORRE	30 600 (-14 %)

Urval av vetenskapliga referenser med data från viltövervakningen sedan 2010

- Long-Term Study of Reproductive Performance in Golden Eagles in Relation to Food Supply in Boreal Sweden. Edward H. R. Moss, Tim Hipkiss, Ingvar Oskarsson, Arne Häger, Torsten Eriksson, Lars-Erik Nilsson, Sven Halling, Per-Olof Nilsson, and Birger Hörnfeldt. *Journal of Raptor Research* 2012 46, 248-257.

- Why is tick-borne encephalitis increasing? A review of the key factors causing the increasing incidence of human TBE in Sweden.

Thomas GT Jaenson, Marika Hjertqvist, Tomas Bergström and Åke Lundkvist. *Parasites & Vectors* 2012, 5:184.

- From migration to nomadism: movement variability in a northern ungulate across its latitudinal range. Navinder J. Singh, Luca Börger, Holger Dettki, Nils Bunnefeld, and Göran Ericsson. *Ecological Applications* 2012 22:7, 2007-2020.

- The effects of changing land use and browsing on aspen abundance and regeneration: a 50-year perspective from Sweden. Edenius, L., Ericsson, G., Kempe, G., Bergström, R. and Danell, K.

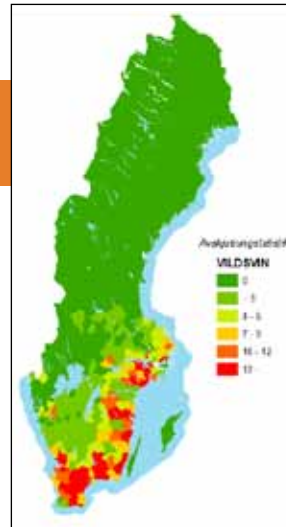
Journal of Applied Ecology 2011 48, 301-309.

- Prevalence of antibodies against *Toxoplasma gondii* and *Neospora caninum* in moose (*Alces alces*) and roe deer (*Capreolus capreolus*) in Sweden. Malmsten J, Jakubek EB, Björkman C. *Vet Parasitol.* 2011 11:177, 275-80.

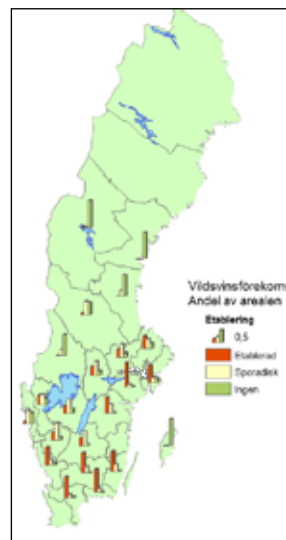
- Changes in Vole and Lemming Fluctuations in Northern Sweden 1960-2008 Revealed by Fox Dynamics. Bodil Elmhagen, Peter Hellström, Anders Angerbjörn, and Jonas Kindberg. *Annales Zoologici Fennici* 2011 48 (3), 167-179.

- Competition between recolonizing wolves and resident lynx in Sweden. Camilla Wikenros, Olof Liberg, Håkan Sand, Henrik Andrén. *Canadian Journal of Zoology*, 2010, 88:271-279.

- Long-term data on invaders: when the fox is away, the mink will play. Carlsson, N., Jeschke, J., Holmqvist, N. & Kindberg, J. *Biological Invasions* 2010 12:3, 633-641.

Lokal avskjutningsstatistik (avskjutning per 1000 hektar).

Förekomstindex av vildsvin, regional skala.

JÄRPE
11400 (-22 %)

FASAN
86 300 (108 %)

RAPPHÖNA
10 500 (-2 %)

KRÅKA
75 100 (-10 %)

SKATA
48 600 (-1 %)

KAJA
50 800 (-6 %)

NÖTSKRIKA
27 300 (-44 %)

DOVVILT
24 300 (14 %)

KRONVILT
5 900 (2 %)

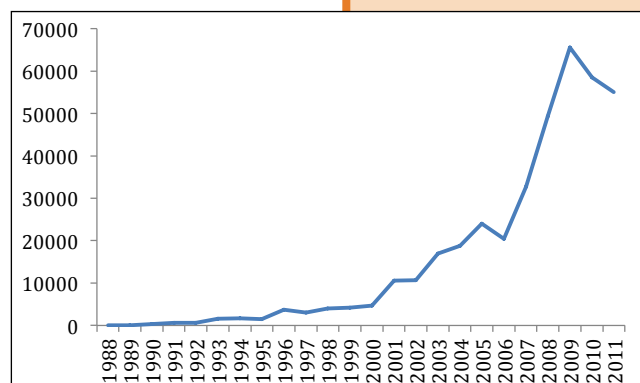
VILDSVIN
55 000 (-6 %)

BLÄSAND
1 500 (88 %)

RÅKA
8 100 (-1 %)

BJÖRKTRAST
1 500 (150 %)

STORSKARV
5 100 (-23 %)

Avskjutningsstatistik vildsvin hela landet.

1.4 ÄLGFÖRVALTNING

Mål

- En med avseende på ålder och kön väl sammansatt älgstam i balans med betestillgången och rovdjursförkomsten har uppnåtts genom att älgförvaltningsarbetet stöds och samordnas strategiskt och operativt på lokal nivå.

Åtterrapporering

Jägareförbundet ska redovisa:

- Vilka åtgärder som förbundet vidtagit i fråga om att stödja älgförvaltningsgruppernas arbete på lokal nivå.
- Hur förbundet har arbetat i syfte att stärka den frivilliga jakt-samverkan inom älgskötselområden.

Kostnaderna för älgförvaltning har överskridit ram till stora delar på bekostnad av verksamhetsområdet Jakt och förvaltning. Områdena ligger nära varandra och genom att det nya älgjaktssystemet kom igång under året har det varit naturligt att personalen fått många specifika ärenden rörande älg att hantera och därför helt korrekt rapporterat timmar för detta.

Under året sjösattes det nya älgjaktssystemet vilket inneburit ett fortsatt intensivt arbete med information och stöd till såväl älgförvaltningsgrupperna som jaktlagen inom älgförvaltningsområdena. Utbildningar och informationsmöten med tyngdpunkt på arbetet inom älgförvaltningsområdena har planerats och genomförts över hela landet. Personalen rapporterar 12 403 (11 602) arbetstimmar inom verksamhetsområdet.

Förbundet har under året tagit fram en grundläggande utbildning i älgförvaltning som främst riktar sig till älgskötselområden (ÄSO). Sex delar ingår i utbildningen; att bilda ÄSO, att driva ÄSO, älgobs, att tolka data, att sätta mål samt förvaltningsmodeller. Utbildningen finns tillgänglig för alla via den internetbaserade utbildningsplattformen e-jakt och personalen har försetts med materialet för användning vid särskilda utbildnings- och informationstillfällen.

Stärkt samverkan

Den lokala förvaltningen förutsätts i hög grad ske via frivillig samverkan i älgskötselområden och regionalt i älgförvaltningsområden, samtidigt som antalet licensformer reducerades. Systemet ska huvudsakligen finansieras via statliga fällavgifter.

En analys baserad på länsstyrelsernas JAS-register (Jakt Administrativt System) per 2012-12-01 visade att totalt 147 älgförvaltningsområden (ÄFO) bildats i landet. ÄFO hade generellt större areal i

FOTO: MALOU KJELLSON

Under året sjösattes det nya älgjaktssystemet vilket inneburit ett intensivt arbete med information och stöd till såväl älgförvaltningsgrupperna som jaktlagen.

norra än i södra Sverige. Flest ÄFO, 16 stycken, har registrerats av länsstyrelsen i Dalarna medan endast två ÄFO registrerats av länsstyrelsen i Väster-norrland.

Totalt hade 953 älgskötselområden (ÄSO) registrerats, en ökning med cirka 20 procent jämfört med året innan. Andelen ÄSO är störst i Södermanland (97 procent) och minst i Västerbotten och Norrbotten (27 procent), se figur 1. Medelarealen för ÄSO har ökat med 22 procent.

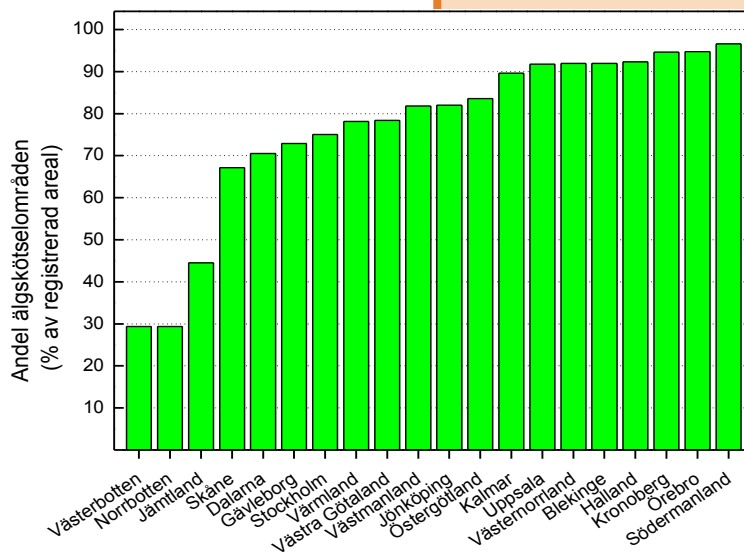
Antalet registrerade licensområden har minskat med 75 procent till 5 333 områden. Medelarealen för licensområden har fördubblats till cirka 2 000 hektar.

Fällavgifter

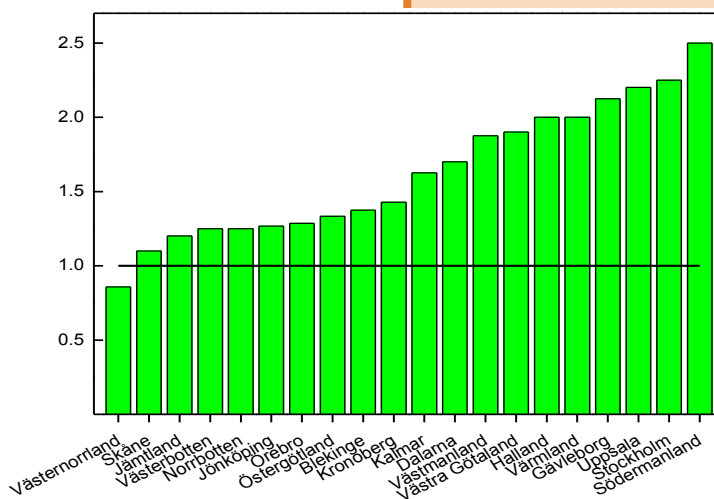
Den statliga fällavgiften för vuxen älg har ökat med i genomsnitt 34 procent jämfört med året innan. Högst avgift, 1 200 kronor, har Södermanland, Kalmar och Västmanlands län. Den relativa ökningen av fällavgiften var störst i Södermanland där den fördubblades. Den statliga fällavgiften för årskalv, vilken återinfördes under året, var i genomsnitt 155 kronor, varierande mellan 50 och 300 kronor.

För ett mindre jaktlag som fäller två vuxna älgar och två årskalvar ökar den statliga fällavgiften med i genomsnitt 63 procent, från 1 180 till 1 895 kronor.

Den högsta totala statliga fällavgiften, 3 000 kronor, betalar jaktlag i Södermanland och Västmanland, medan Västernorrland är det enda län där de statliga fällavgifterna minskar för jaktlaget (en minskning med 15 procent). Den relativa ökningen är störst i Södermanland där jaktlaget betalar 2,5 gånger mer än året innan, se figur 2.

Figur 1. Andel av länens registrerade älgjaktareal som utgörs av ÄSO.

Figur 2. Förändringen i statlig fällavgift för jaktlag som fäller två vuxna älgar och två årskalvar. Den heldragna linjen (1.0) innebär oförändrad avgift jämfört med året innan.

1.5 VILT OCH TRAFIK

Mål

- Minska lidandet för trafikskadat vilt genom att tillhandahålla kompetenta eftersöksekipage.

Återrapportering

- Förbrukade medel för att tillhandahålla uppdaterade listor med eftersöksekipage för trafikskadat vilt.
- Förbrukade medel för utbildning av eftersöksekipage.
- Hur förbundet har medverkat till en förbättrad organisation för eftersök av vilt som skadats av spårbunden trafik

Kostnaderna har hållits inom ram trots förändringar rörande arbetsmiljöansvaret för eftersöksekipagen och att man från halvåret även innefattar vilt som sammanstött med spårbundna fordon. Det har varit möjligt tack vare stort intresse och engagemang från förtroendevalda och från dem som bedriver eftersöken.

Verksamhetens utveckling

Under 2012 har mycket nytt införts för de som arbetar med trafik eftersök. I grunden beror det framför allt på två saker:

- Under mars pekade Arbetsmiljöverket ut att polisen har arbetsmiljöansvar för de som gör eftersök på uppdrag av polisen, vilket föranledde åtgärder för ökad säkerhet i arbetet.
- Vid halvårsskiftet började trafikeftersöken även omfatta vilt som sammanstött med spårbundna fordon.

Följande åtgärder genomfördes under året med anledning av ovanstående:

- Rutinbeskrivning vid eller inför risk för kollisioner mellan motorfordon och vilt på statens vägnät eller spårbundna fordon vid statens spåranläggning, Trafikverket.
- Ändringar av föreskrifter innebar diskussioner under vår och sommar, remissrundor under hösten och ikraftträdande i december.
- Samlingsförsäkring för eftersöksjägare tecknades av polisen till följd av arbetsmiljöansvaret. Försäkringen ger särskilt personskadeskydd och finns hos Kammarkollegiet.
- Utbildningen Trafiksäkerhet vid eftersök av trafikskadat vilt togs fram och är obligatorisk för alla kontaktmän och eftersöksjägare.
- Ytterligare utrustning i form av handlampa, rotationsljus och skyltar blir obligatoriska vid arbete med trafikeftersök.
- Informationsmaterial i form av broschyren Ersättningar, regler och typfall togs fram för att underlätta övergången till nytt regelverk för poliser och eftersöksjägare.

FOTO KENNETH JOHANSSON

Under 2012 rapporterades cirka 47 000 viltolyckor till NVR:s databas. Antalet rådjursolyckor låg på cirka 35 000.

- Inrapporteringsformuläret för eftersöksjägare och kontaktmän på viltolycka.se har reviderats för att harmonisera med det nya regelverket.

- Stöd för bedömningar av risker vid arbete invid motortrafik är också något som under året började tas fram.

För förbundet har ovanstående åtgärder inneburit en stor kommunikativ arbetsinsats. Den har bestått av att först lyssna in samarbetsparternas behov och förslag. Därefter fångades eftersöksjägarnas synpunkter på dessa förslag upp, genom bland annat två internremisser. På denna grund satte förbundet sedan samman remissvar på Rikspolisstyrelsens samt Naturvårdsverkets förslag till föreskrifter för trafikeftersök.

Löpande under året har dessutom förbundet lämnat synpunkter på en mängd nya rutiner samt utbildnings- och informationsmaterial. Slutligen har förbundet kommunicerat resultatet av hela denna process gentemot eftersöksorganisationen.

Informationsspridning

Under året har Svenska Jägareförbundet arbetat intensivt med spridning av information. Detta har riktat sig både till allmänhet och till de som ingår i NVR:s eftersöksorganisation, och har skett på såväl lokal och regional, som nationell nivå. För att optimera informations-spridningen har flera kanaler nyttjats. Här framgår de tydligaste:

- Sex möten med hela länsjaktvårdsföreningar som uppsamlingsområde. Mötena har riktat sig till alla i eftersöksorganisationen och förlagts i länsjaktvårdsföreningarna Halland, Västra Götaland Väst, Gävleborg, Östergötland, Kronoberg och Skaraborg.

- Förbundet har under året anordnat cirka 170 möten för eftersöksjägare, kontaktmän och samordnare. Detta med både hela respektive delar av län som uppsamlingsområde.

- På lokal nivå informerar förbundet genom personlig kontakt med allmänheten invid köpcentrum och liknande.

- Förbundets medlemstidning Svensk Jakt har löpande rapporterat om Nationella Viltolycksrådets verksamhet.

- Förbundet lanserade under året en webb för arbetet med Vilt och trafik, som en del av förbundets hemsida. Den syftar till att nå ut med viktig information till allmänheten, inklusive de som ingår i NVR:s eftersöksorganisation.

- Två pressmeddelanden har sänts ut för att bland annat höja allmänhetens medvetande vad gäller viltolyckor. Dels under en kampanjvecka i september. Dels i början av december då hela landet fått vinterförhållanden som kan öka risken för viltolyckor.

- På regional nivå har media regelbundet försetts med mycket information från våra länsansvariga jägare.

FOTO THOMAS OHLSSON

Förbundets viktigaste bidrag till NVR är att över hela landet hålla listorna med kompetenta eftersöksekipage uppdaterade.

VILT OCH TRAFIK

Eftersöksekipage

Förbundets viktigaste bidrag till NVR är att över hela landet hålla listorna med kompetenta eftersöksekipage uppdaterade. Under året har detta inneburit ett stort arbete på lokal och regional nivå. Införande av ökad kvalitetssäkring av eftersökshundarna har varit en del som ökat på mängden arbete. Vid utgången av 2012 var antalet aktiva kontaktpersoner och eftersöksjägare drygt 5 000 stycken.

En hel del har också under året skett inom förbundets hundverksamhet. På regional nivå har cirka 500 eftersöksekipage utbildats under perioden. Testverksamhet för hundar har öppnats för vildsvin (Agusa) och björn (Junsele). En ny eftersöksutbildning har planerats för att arbetas fram under 2013. Förbundet har också arrangerat utbildningar för eftersöksekipage över hela landet.

Vidare har förbundet gjort ett brett test av marknadens skyddsvästar för jakthundar. Förbundet samverkar i dessa frågor med Svenska Kennelklubben och dess tillhörande jakthundklubbar.

Viltolyckor

Under 2012 rapporterades cirka 47 000 viltolyckor till NVR:s databas. Antalet rådjurs- och älgolyckor, om cirka 35 000 respektive cirka 6 000, visar liknande nivåer som före de snörika vintrarna 2010 och 2011.

När det gäller vildsvinsolyckorna har de ökat till cirka 4 200, efter att under 2010 och 2011 varit färre jämfört med 2009. Även olyckorna med hjort var fler jämfört med tidigare år.

Faktorerna som påverkar antalet viltolyckor är många. För de två sistnämnda arterna kan man tänka sig att återetablering på fler lokaler kan ge fler viltolyckor. Men även den, över tid, ökade trafikintensiteten torde också ofta leda till fler viltolyckor. Därtill kan senare års lagstadgade anmälningsplikt samt informationsinsatser mot allmänheten leda till fler inrapporterade viltolyckor.

Antalet rapporterade olyckor med spårbundna fordon under 2012 är inte känt för Förbundet. Men de torde vara få. Detta eftersom både föreskrifter, utbildning och internetrapporteringen för detta först var på plats den 15 december. Förbundet bidrar genom Viltövervakningen löpande med analys av viltstammarnas utveckling.

Under 2012 analyserade förbundet också huruvida det finns ett mönster i effekten på olika viltslag som sammanstött med motorfordon, med avseende på viltslagens storlek och vikt.

Förbundets representation i NVR

Nationella Viltolycksrådets ingående organisationer borgar sammantaget för att avsevärda resurser tillhandahålls för att förebygga och hantera viltolyckor.

Förbundet har under året representerats på samtliga sex möten med Nationella Viltolycksrådet, vilket är både rådsmöten då ingående organisationer träffas och när rådets arbetsutskott träffas. Förbundet är också representerat i landets alla regionala råd. Även på NVR:s årliga seminarium var förbundet väl representerat från såväl nationell som regional nivå. Därutöver har Jägareförbundet deltagit på ett rådsmöte för planering av framtida kommunikations- och informationsinsatser.

På regional nivå har våra länsansvariga jägare varit representerade på drygt 50 regionala råd eller andra planeringsmöten med polisen.

1.6 YRKESMÄSSIG UTBILDNING

Generella mål

- Kompetensen hos landets yrkesjägare är hög.
- Tillgången på utbildade yrkesjägare är i nivå med behovet.
- Utbildningen är objektiv och förmedlar därmed olika synsätt på jakten och viltvården i landet.

Åtterrapporering

- Vilken utbildning som bedrivits under året i korthet.

2012 genomfördes Viltmästarkursen vilket inneburit väsentligt ökade kostnader för verksamhetsområdet. Åskandets inför 2012 innehöll därför en kostnad om 1,7 miljoner, vilket inte fick genomslag i beslutet. Kostnaderna för genomförandet av kursen har inte kunnat sänkas i nivå med beslutet utan förödande kvalitetsförsämring varför förbundet valt att genomföra kursen enligt plan och därmed fått lov att omfördela inom beslutade medel. En stor del av kostnaden är externa föreläsare vilket vi bedömer säkerställer såväl spetskompetens som objektivitet i utbildningen.

Viltmästarkurs

23 januari-10 augusti genomfördes 2012 års Viltmästarkurs. Totalt antogs 16 studenter. Nytt för denna kurs var att även personer utan praktisk bakgrund inom jakt var välkomna att söka. Tre studenter med akademisk bakgrund erbjöds plats. Två sena avbokningar innebär emellertid att endast en av platserna besattes.

Under kursen behandlades bland annat juridik, ekonomi, presentationsteknik, viltförvaltning, viltbiologi och viltvård samt en del praktiska moment såsom skytte och tillvaratagande av vilt. Ett flertal exkursioner genomfördes också, bland annat till England och Danmark. En resa till Skåne och Västergötland med inriktning på viltförvaltning och viltvård ingick också i kursen. Kursen examinerades genom tentamen på de olika momenten vartefter de avhandlats samt genom muntlig och skriftlig presentation av ett examensarbete.

Under hösten har utvärdering av kursen skett i samarbete med Sveriges Yrkesjägarförening (SYF).

I mars hölls en utbildningsdag för handledare inom SYF. Där informerades om de nya antagningskrav som kommer ställas inför kursen 2015. Främsta skillnaden mot tidigare kommer att vara krav på godkänt betyg i kurserna Svenska 1 och 2, Matematik 1 och 2, samt Engelska 5 och 6. Denna höjning av antagningskraven syftar till att studenterna ska vara bättre förberedda på den teoretiska kursen på Öster Malma samt för att bättre kunna möta de administrativa krav som bedöms komma att ställas på en viltmästare i framtiden.

FOTO: ANDERS BROBY

Elevprov och elevutbildning

Elevprov för de jakt-elever som slutfört sitt första år genomfördes under våren.

I slutet av maj hölls en utbildning för de jaktelever som genomfört sitt första år som jaktelev och som blivit godkända på elevprovet. Övningen varade i tre dagar där jakteleverna fick träna bland annat fågel- och växtkännedom.

Öster Malma den 12 mars 2013

Björn Sprängare
Förbundsordförande

Bo Sköld
Generalsekreterare

Martin Dagermark
Av årsstämman vald
auktoriserad revisor

Kaj Nyman
Av årsstämman
vald revisor

Svenska Jägareförbundet, Öster Malma, 611 91 Nyköping